

INFORMAȚIUNI

D. I. Inuceț, ministru al Basarabiei a sosit astăzi la Chișinău venind din Iași. Ni se comunică din Iași că malul Dunărei de la Vidiu până la Rusciuc este sub controlul aliaților. In dreptul Vidinului aliații au scufundat un vas capturat peste 30 de șlepurii încărcate cu cereale.

Academia Română a ales ca membri corespondenți ai ei pe d. I. Inuceț în secția fizico-matematică și pe d. Șt. Ciobanu, directorul învățământului, în secția de literă.

Dela Soc. Ist. și Lit. „B. P. Haidău”. D-nii membri ai Soc. Ist. și Lit. „B. P. Haidău” se întrunesc Duminică 14 Oct. a. c., la orele 6 p. m., în Casa Eparhială, la ordinea zilei fiind comunicarea D lui T. Porucio despre „Preistoria Basarabiei” — și alte chestiuni privitoare la bunul mers al societății.

S'au reîntors din Iași d-nii V. Herța și V. Anghel, cari în curând vor pleca iară, fiindcă n-au terminat cu împrumutul de 25 milioane lei, trebuitor pentru oraș. Au putut împrumuta până acum numai 4 milioane. Această fiindcă băncile impun condiții grele de împrumut. Afară de 5 procente anuale mai cer 2 ruble depe fiecare pud de pâne, cumpărată pentru oraș, notând că primăria e obligată să cumpere nu mai puțin de 800 mii de puduri de pâne sau să plătească un comision, în caz dacă nu va cumpăra căltimea arătată mai sus.

Di Cortezescu, ministru plenipotențiar român pentru Ucraina, a sosit ieri în țară.

D-sa a discutat cu delegații ucrainieni la Chiev încheierea unei convențiuni economice între România și Ucraina.

După informațiunile ce avem, discuțiunile au dus la bun rezultat.

Consiliul directorilor în ședința sa de la 5 Octombrie a hotărât: să se aprobe în principiu proiectul directorului de agricultură despre transformarea școlii medie de viticultură din Chișinău în superioară și despre transformarea școlii de agricultură din Cricova în institut de agronomie.

Comunicația telegrafo-poștală. Conform ordonanței directorului poștelor și telegrafului reînchepe comunicația telegrafică între Moldova, Basarabia și Ungaria prin Iași—Budapesta. Reînchepe și comunicația poștală cu Elveția, Holanda, Danemarca, Suedia și Norvegia.

Directorul căilor ferate basarabene, dl Prstorian a plecat la București unde va lua parte la lucrările unei comisii mixte româno-germane cu privire la căile ferate din nordul Basarabiei.

Zilele acestea va sosi din Ucraina o misiune diplomatică. Membrii ei vor avea de discutat chestiuni în legătură cu strângerea raporturilor dintre România și Ucraina.

Incepând cu ziua de 12 Octombrie orele de lucru în cancelaria primăriei vor fi de la 9—1 și 5—7 seara. Biblioteca orașeană va fi deschisă între orele 9—3 după amiază.

Zilele din urmă tramvaiul a adus orașului zilnic un venit de 1,200 lei.

Sindicatul morarilor a hotărât să trimească la Iași pe membrii V. Serer și A. Gendrih să ceară voe de a transporta materialul de ardere și unsoare pentru trebuințele morilor.

Uprava Zemstvei din Acherman a format un consiliu de agricultură. S'au înființat cursuri de agricultură în satele Bairameca și Nicolaevca. S'a mai hotărât să se ceară de la autoritățile în drept aducerea din Ucraina a sâmbințelor de ierburi de hrană, simțindu-se lipsa lor în Basarabia.

Cooperativa mărginașilor ieșani. Din inițiativa d-lor Irim, Carpași Paulescu, cunoscuții avocați naționaliști din Iași s'a constituit o Cooperativă a locuitorilor mărginași din mahalaua Tătărașilor.

In cursul lunii Septembrie la măcerările orașene au fost tăltoe 2433 de vite cornute, 504 oi și 495 porci.

Slujbașii dela Primărie. După ordonanța Consiliului Directorilor, primăria e obligată în curs de 3 zile să înfățișeze Consiliului tabloul slujbașilor instituțiilor din oraș arătându-se naționalitatea și originea lor.

De către Consiliul Directorilor s-a eliberat comisiilor agrară și constituțională un credit de 20 mil lei pentru terminarea lucrărilor și publicarea legii agrare și comentariilor ei.

Discursul Cancelarului

Situația externă. — Chestia dreptului. — Germania este dispusă și pentru pace și pentru război. — Nota lui Wilson.

Nanen (t. l. f.) 10 Oct. Ultima notă a președintelui Wilson nu a lămurit poporul german în privința faptului cum se va termina această luptă publică de opluți. Poate noul răspuns al președintelui va aduce siguranța definitivă.

Până atunci noi trebuie în toate gândurile noastre și în toate acțiunile noastre, să ne pregătim la amândouă posibilitățile. Mai întâi la aceea, că guvernul dușman vrea războiul și că nouă nu ne rămâne nică o alegere, decât de a ne apăra cu întregă forță a unui popor care este impus la extremitate.

Dacă intervine această necesitate, atunci eu nu am nici o îndoială că guvernul german, în numele poporului german, poate să facă apel la apărarea națională, după cum a putut să vorbească în numele poporului german, atunci când a intervenit pentru pace. Cine s'a pus în mod cinstit pe terenul unei păci de drept, acela a lusat în a același timp asupra sa datoria de a nu se pleca fără de luptă în fața unei păci de violență.

Un guvern care nu simte aceasta, ar fi dat pradă disprețului poporului luptător și muncitor. El ar fi măturat de mânia opluților publice. Însă și a doua posibilitate trebuie să o considerăm chiar astăzi, în toată urmarea ei. Poporul german nu trebuie să fie dus ca un orb la masa verde; națiunea are astăzi un drept de a pune întrebarea:

Dacă se face acum o pace pe baza condițiilor lui Wilson, ce înseamnă ea pentru viața și pentru viitorul nostru? De abia răspunsul nostru la întrebările președintelui, dacă judecăm după ecoul creat în opinia publică, și aduce la conștiința poporului german despre ce este vorba. Acum eu trebuie să vă lămuresc.

Mi s'a obiectat din multe părți că din primirea condițiilor lui Wilson ar înseamnă supunerea sub un tribunal dușmanilor Germaniei și că chestiunile de drept se vor hotărâ exclusiv din punctul de vedere al propriilor interese. Dacă ar fi așa, atunci pentru ce însemnă extremul politicilor al forței din înțelegere se sfîșe să vină la masa de tratative... apoi Domnilor mei, nu mai este pentru noi posibilă o ridicare și o reînoire.

Atunci rămâne un sentiment de amărăciune, care ne-ar paraliza pentru veacuri.

Despre situația internă

Cu această, am ajuns la chestiunea politicii interne, în privința căreia eu sunt dator să dau socoteală reprezentanței poporului german. V'am spus deja în ziua de 5 Octombrie principii generale, după care gândesc să-mi conduc activitatea mea de cancelar. Condus de aceste principii am făcut demersurile, cari trebuie să aducă stări libere în interiorul Germaniei și asupra cărora eu trebuie acum să vă raportiez.

Reforma dreptului de vot în Prusia este stăt de înalstă, încât introducerea dreptului de vot universal, egal, direct și secret este asigurată. Reichstagul s'au prezentat două proiecte de legi, care trebuie să elibereze noul guvern de însărcinările constituționale, care îi mai stau încă în drum. Primul proiect vrea să creeze pentru membrii acestei înalte Camere posibilitatea de a lua parte la conducerea Imperiului fără a pierde mandatele lor din Reichstag.

Proiectul propune apoi o schimbare a legii asupra reprezentărilor cancelarului.

...In legătură cu această stau lucrurile pregătitoare pentru organizarea juridică a responsabilităților politice a cancelarului, care ar fi de asigurat prin alegerile unui tribunal de stat. S'ar putea pune la îndoială dacă pentru totăzirea responsabilității ar fi nevoie de un tribunal de stat, deoarece noul cancelar sau secretar de stat nu mai poate rămâne în funcțiune, când el a pleddut încrederea majorității acestei Camere.

Sistemul guvernului imperiului a avut ca urmare naturală un nou fel de guvernare în Alsacia și Lorena.

Postul de guvernator al Alsaciei-Lorenei l'a luat un Alsatian, un Alsatian a devenit secretarul său de stat. În guvernul țării trebuie să între bărbatul dlu a doua Cameră a Dietei.

Telegrame și știri

— Dela corespondenții noștri speciali —

Răspunsul lui Wilson la ultima Notă germană

Radio Nauen. — Nota de răspuns a lui Wilson a sosit. Recunoaște dorința de armistițiu a guvernului german, care reprezintă majoritatea Reichstagului ce vorbește în numele covârșitoarei majorități a poporului german. După ce președintele a acceptat făgăduința guvernului german, că legile civilizației vor fi observate pe apă și pe uscat vrea să se ocupe mai de aproape cu chestiunea armistițiului.

Crede însă de datoria sa să declare că singurul armistițiu, pe care el îl poate propune nu poate fi încheiat decât cu condiția, ca reluarea ostilităților din partea Germaniei să fie imposibilă.

Președintele a propus guvernelor aliate ca să stabilească prin consilierii lor militari condițiile necesare ale armistițiului, presupunând că ele îl consideră ca posibil. Președintele simte că el însuși n'ar fi de tot sincer, dacă el n'ar accentua pentru ce trebuie să se ceară o garanțare extraordinară, ori cât de însemnată ar fi schimbarea de constituție care totuși în principiu de guvernământ, care este răspunzător față de poporul german, n'a fost până acum complet experimentat, de asemenea nu există nici o garanție pentru durata sa. Este clar că poporul german nu posedă nici un mijloc de a porunci ca autoritățile trebuie să se supună voinței sale de popor și că puterea regelui Prusiei de a controla politica Imperiului este încă nezdramcinată, că un militarism hotărîtor se găsește încă în mâinile acelor cari au fost până acum stăpâni în Germania.

Președintele consideră de datoria sa să spună, că poporul nu poate avea nici o încredere în cuvintele celor cari au fost stăpânii politicii germane și accentuează încă odată, că la încheierea păcii și la încercarea de a face să uite nesfârșitele jigniri și nedreptăți ale acestui război, guvernul Statelor Unite nu poate trata decât cu un asemenea reprezentant al poporului german, care oferă o siguranță în privința unei atitudini constituționale, că adevărații conducători ai Germaniei, dacă ar trebui să se trateze cu stăpânitorii militari și cu autoritatea monarhică pe care l'are acum Germania sau dacă ar exista numai perspectiva că nu vom avea de-a face cu ea mai târziu la îndatoririle internaționale ale Imperiului german, atunci Germania nu trebuie să facă pace, ci trebuie să se predea

O mare acțiune militară

Sofia, 24 Oct. — Numeroase trupe aliate debarcă zilnic nu numai la Salonic, ci și la Cavala, Porto-Lagos și Dedeagaci.

Importante tratative germano-ruse

Tratative între guvernul din Moscova și cel din Berlin au loc tratative cu privire la importanțele echipamente cari se precipită zilnic.

Ziarul „Volka Truda” din Moscova anunță că în urma unui consiliu extraordinar ce a avut loc la Kremlin și a unui schimb de cuvorbiri prin radio cu ambasadorul rus din Berlin Joffe, consiliul a decis trimiterea în Germania a unui curier special cu o importantă misiune.

Independența Boemiei

Praga, 11 Oct. După o ședință extraordinară „Narodni Vbor” (Adunarea națională) s'a redactat următorul manifest: „Narodni Vbor” respinge orice înțelegere cu Austria în chestia formării Boemiei și protestează împotriva încercării de a împiedeca formarea statului Ceho slovac. „Narodni Vbor” și cu el întreg poporul ceh este de părerea, că pentru poporul ceh orice legături cu Austria nu mai pot avea loc. Problema cehă încetează a fi o problemă internă a Austriei.

Această problemă ia un caracter internațional și va fi deslegată la rând cu toate problemele internaționale. „Narodni Vbor” se crede în drept a declara în numele poporului ceh că nu există altă hotărîre în chestia cehă decât numai formarea patriei independente a ceho-slovacilor.

Manifestul continuă protestul în privința politicii ungarilor în chestia slovacă și e în privința plebiscitului între slovaci, fiindcă luându-se în vedere împrejurările din Ungaria, orice plebiscit nu va corespunde de fapt dorințelor reale ale slovacilor. Manifestul mai declară că poporul ceh nu va asupri nică o naționalitate din cuprinsul statului său.

„Narodni Vbor” se declară singurul și legalul reprezentant al națiunii ceho-slovace și a tuturor partidelor și declară că va face tot ce va fi posibil pentru a ajunge scopul său.

Bavaria cere pace separată

Lyon. — Din Berna. — Agitația spiritelor în Bavaria pare mai vie decât în Germania de Nord. Rezoluția Congresului socialist din Munchen care cere convocarea unei Înalte Curți în fața căreia vor fi aduse toate personagiile chiar cele de mai sus, responsabile de război, a produs o impresie profundă. E neîndoios că nemulțumirea e mai mare față de Prusia și că se gîndeste la provocarea unei scizii uni cu statul care a lăsat Imperiul la ruină.

Dispozițiunile rezoluției vor fi întărite de fracțiunea liberală a Camerei din Bavaria.

La Munchen circulă șvonul că guvernul bavarez a făcut propuneri de pace separată.

Conferințele de la Viena

Lyon. — Conferințele care se înmulțesc la Viena dovedesc provocată de la Hofburg de președintele Wilson.

Un Consiliu de Miniștri Comuniști a ținut Marți dimineața sub președinția Impăratului. Au luat parte Cantele Burian, cei 2 Președinți de Consiliu și șeful Statului Major,

Tulburările din Varșovia

Viena. — Din Varșovia se anunță că fracțiunea radicală a polonezilor a pregătit un atentat contra Consiliului de Regentă pentru înlăturarea lui și proclamarea lui Rasitsky ca regent al Varșoviei și a lui Witesdt pentru Galizia.

Bolșevizmul Ceh

Viena. — Din Praga se anunță ivirea bolșevismului ceh sub conducerea lui Kiofac.

Consiliul național ceh nu vrea să mai trimită alimente Vienei decât dacă tratează direct cu dănsii.

O parte a socialistilor cehi sunt pentru acordarea dreptului de liberă determinare a germanilor din Boemia, chiar pentru separarea teritoriilor locuite de germani, de Boemia cehă.

Ratificarea convențiunii comerciale româno-ucraineană

Chiev, 22 Oct. — Tratatul româno-ucrainean s'au terminat cu bun rezultat. În zilele cele mai apropiate se va începe schimbul de mărfuri între România și Ucraina. Reprezentantul României Const. Conțescu a semnat convenția comercială ratificată de guvernele român și ucraianean.

În jurul crizei din Ucraina

Demisiunea guvernului Ucrainean, după știri din Chiev, se datorește și neînțelegerilor cu unii membri ai guvernului cari nu înțeleg ca Ucraina să facă acte diplomatice separat de restul Rusiei.

Tendința acestora era să facă o căt mai strînsă apropiere între grupurile politice din Rusia și Ucraina, cari vor să facă din nou unitatea Rusiei mari sub o formă nouă constituțională. Partidul independenței Ucrainei însă este mai puțin și a proscătat eziva.

Austro-Ungaria și Rakovski

Harcov. — Consuliul general Austro-Ungar din Moscova a comunicat Comisarului de externe că guvernul Austro-Ungar a răspuns negativ la candidatura lui Rakovski ca ambasador al Rusiei la Viena. Guvernul Austro-Ungar roagă totodată să se trimită un altul, care s'ar ocupa numai de afacerile ambasadei.

Luptă între Germani și bolșevici

Harcov. — La Belgorod bolșevicii au trecut în ofensivă. Lupta a ajuns până la baionetă. Ca rezultat al luptei a fost: bolșevicii au avut 300 morți și 1000 prizonieri.

Congresul Sovietelor din întreaga Rusie

Moscu. — La 7 Noiembrie se se va ținea la Moscova al 6-lea Congres al Sovietelor din întreaga Rusie.

Războiul

Căderea orașului Cateau. — Înaintarea Sârbilor.

Cateau a căzut. Valenciennes este înconjurat din trei părți, iar eşindul dela Sud de această localitate a fost evacuat de Germani.

Pe frontul din Serbia au fost înconjurate orașele Cralievo și Novi-Bazaru.

La Lompalanca Francezii au capturat un întreg convoi de care și căruțe încărcate cu alimente și cu artileria statului major german din Bulgaria.

Frontul din Albania

Linia frontului în Albania este următoarea: la Sud Alessio este urmat de la Sud Alessio și merge în semicerc până lângă Ipec în Muntenegru.